

Länsiharjun koulu

Kiusaamisen vastainen suunnitelma

2025-2026

Päivitetty 09/2025

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Mitä kiusaaminen on?	3
3	Kiusaamisen ennaltaehkäisy.....	5
3.1	Luokka- ja välituntityöskentely	5
3.2	Opiskeluhoolto	5
3.3	Koulunuorisotyö.....	6
3.3.1	Oppitunnit.....	6
3.3.2	Koulunuorisotyöntekijän välituntityöskentely	6
3.3.3	Yksilötyö.....	7
3.4	Mitä kuuluu? -kyselyt.....	7
3.5	Järjestyssäännöt.....	7
3.6	Kodin ja koulun yhteistyö.....	7
3.7	Kiusaamisen vastaisen työn vuosikello	8
4	Toimenpiteet kiusaamistilanteissa	9
4.1	Taso 1	9
4.2	Taso 2	10
4.3	Taso 3	11
4.4	Rikoksen tunnusmerkit täyttävä toiminta	11
4.5	Kurinpitoimet.....	13
4.5.1	Kasvatuskeskustelu	13
4.5.2	Jälki-istunto.....	13
4.5.3	Kirjallinen varoitus	14
4.5.4	Määräaikainen erottaminen.....	14
4.5.5	Opetuksen evääminen.....	14
	Liitteet.....	15

1 Johdanto

Länsiharjun koulu sijaitsee lähellä Lahden keskustaa Hennalan ja Keijupuiston läheisyydessä. Koulussamme on tällä hetkellä neljä rakennusta: iso koulu (jossa oppilaat 3.-6. luokilla), pikkukoulu (1.-2. luokkalaiset), liikuntahalli ja kasvitupa (iltapäivätoiminta). Oppilaita koulussamme on noin 500 ja henkilökuntaa noin 50. Tässä suunnitelmassa kuvataan Länsiharjun koulun kiusaamisen vastaisia toimia – niin ennaltaehkäisyä kuin puuttumisen malleja.

Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Kiusatuksi tuleminen rikkoo tätä perusoikeutta ja aiheuttaa monia kielteisiä ja usein pitkäkantoisia seurauksia lasten ja nuorten kehitykselle. Siksi kiusaamista tulee ehkäistä ennalta ja puuttua esiin tuleviin kiusaamistapauksiin viipymättä. Vaikka kiusaamisen esiintyvyydessä Suomessa on kuluneen kymmenen vuoden tarkastelujakson aikana havaittavissa selkeä laskeva kehityssuunta, tarvitaan kouluissa ja oppilaitoksissa edelleen suunnitelmallista ja sitoutunutta työtä ilmiön kitkemiseksi.

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lapsella on oikeus hänen hyvinvoinnilleen välttämättömään suojeluun ja huolenpitoon. Lapsella on oikeus suojaan esimerkiksi väkivallalta, vahingoittamiselta, pahoinpitelyltä tai huonolta kohtelulta ja hyväksikäytöltä. Päävastuu lapsen huolenpidosta on vanhemmilla, mutta sopimusvaltioiden on varmistettava tavoitteen toteutuminen lainsäädännössä ja hallinnossa. Kouluyhteisössä tulee huolehtia fyysisen turvallisuuden lisäksi lapsen ja nuoren psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa sopimusvaltiot aktiivisin toimin varmistumaan siitä, ettei lapsi joudu kokemaan sopimuksen vastaista menettelyä toisen lapsen tai henkilöstön taholta.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella on oikeus elämään, turvallisuuteen, vapauteen ja koskemattomuuteen. Perusoikeudet koskevat yhtäläisesti myös lapsia. Perustuslaki asettaa julkiselle vallalle velvollisuuden perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien turvaamiseen.

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Turvallinen opiskeluympäristö koostuu psyykkisistä, sosiaalisista ja fyysisistä tekijöistä. Verkko on voimakkaasti kehittyvä opiskeluympäristö, jossa toimiminen asettaa uudenlaisia haasteita myös turvallisuudesta huolehtimiselle.

Opetuksen järjestäjällä on velvollisuus taata turvallinen opiskeluympäristö ja koulun arjessa rehtori toimii opetuksen järjestäjän edustajana. Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön kattaa sen ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen tai koulutuksen järjestäjän hyväksymän muun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan koulussa tai sen ulkopuolella. Tämä koskee myös perusopetuksen työelämään tutustumista ja ammatillisessa koulutuksessa tapahtuvaa työpaikalla oppimista mutta ei siis koske oppilaan vapaa-aikaa eikä koulumatkoja. Koululla tulee olla yhtenäiset toimintatavat eri

opiskeluympäristöissä tapahtuvaa opetusta ja myös esimerkiksi välitunteja varten. Eri oppiaineiden opetuksen tueksi on laadittu turvallisuusohjeita (käsityö, kotitalous ja luonnontieteet).

Lähde: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kiusaamisen-vastainen-tyo>

2 Mitä kiusaaminen on?

Kiusaamista on se, kun yhdelle ja samalle oppilaalle aiheutetaan toistuvasti vahinkoa tai pahaa mieltä. Tekijöinä on joku tai jotkut, joita vastaan kiusatun on vaikea puolustautua. Kiusaamiseksi määritellään siis puolustuskyvyttömän oppilaan tahallinen vahingoittaminen. Kiusaamisella on ominaispiirteitä, jotka erottavat sen esimerkiksi riitelystä, häirinnästä tai yksittäisestä väkivaltilanteesta. Näitä ominaisuuksia ovat esimerkiksi toistuvuus, tietoisuus ja vallankäyttö sekä se, että kiusaamisessa on usein kyse ryhmäilmiöstä. Näiden ominaispiirteiden vuoksi kiusaamistilanteeseen puuttuminen edellyttää siis erilaisia toimintatapoja kuin yksittäiseen tekoon puuttuminen.

Kaikkein tavallisimmin kiusaaminen ilmenee sanallisena kuten nimittelynä, pilkkaamisena tai toisen naurun alaiseksi tekemisenä. Kiusaaminen voi kuitenkin saada monia muitakin muotoja eli se voi olla fyysistä (tönnöttäminen tai lyöminen), omaisuuteen kohdistuvaa (tavaroiden ottaminen tai tahallinen tuhoaminen) tai epäsuoraa (ryhmän jäsenten manipulointi, ilkeiden juorujen tai valheiden levittäminen tai ryhmän ulkopuolelle sulkeminen).

Kiusaaminen on ilmiönä monimuotoinen ja joskus sen erottaminen muusta ei-toivotusta toiminnasta on haasteellista. Kaikkein koulussa esiin tulevaan epäasialliseen käytökseen on puututtava kunkin tilanteen edellyttämällä tavalla.

Syrjinnällä tarkoitetaan, että henkilöä on kohdeltu vertailukelpoisessa tilanteessa huonommin kuin toisia yhden tai useamman henkilökohtaisen ominaisuuden takia. Yhdenvertaisuudesta säädetään Suomen perustuslaissa, yhdenvertaisuuslaissa ja tasa-arvolaissa. Niiden mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Ostrakismi tarkoittaa torjutuksi tulemistä ja huomiotta jättämistä, sosiaalista ulossulkemista. Ostrakismi on tahallisesti tai tahattomasti tuotettua sosiaalista kipua, joka on verrattavissa väkivaltaan tai kiusaamiseen. Ulkopuolisuuden kokemuksen tuottamisen keinoja ovat esimerkiksi, katseen tai keskusteluyritysten sivuuttaminen, selän kääntäminen, viesteihin vastaamattomuus tai yhteisestä tekemisestä ulossulkeminen. Ostrakismi on näkymättömyytenä vuoksi ulkopuoliselle, esimerkiksi opettajalle, hyvin vaikeasti tunnistettavissa olevaa ja siksi puuttumisen kannalta haasteellista.

Vihapuhetta ovat kaikki ilmaisun muodot, jotka levittävät, yllyttävät, edistävät tai oikeuttavat suvaitsemattomuuteen perustuvaa vihaa. Vihapuhe voi liittyä esimerkiksi ihonväriin, kansalliseen tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai vammaisuuteen. Rangaistava vihapuhe on viestintää, joka täyttää rikoksen tunnusmerkit.

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä. Seksuaalinen häirintä loukkaa henkilön psyykkistä tai fyysistä koskemattomuutta luomalla uhkaavan, vihamielisen, halventavan, nöyryyttävän tai ahdistavan ilmapiirin. Fyysinen seksuaalinen häirintä voi olla rikoksena rangaistavaa seksuaalista ahdistelua.

Sukupuoleen perustuva häirintä on henkilön sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun liittyvää ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan tämän henkistä tai fyysistä koskemattomuutta ja jolla luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Se ei kuitenkaan ole luonteeltaan seksuaalista.

Grooming tarkoittaa aikuisen tietoista ja tavoitteellista toimintaa, jolla pyritään seksuaaliseen kontaktiin lapsen kanssa tai houkutellaan lapsi tekemään seksuaalisia tekoja. Rikoslaisissa säädetään rangaistavaksi lapsen houkutteleva seksuaalisiin tarkoituksiin eli niin sanottu grooming. Säännöksen nojalla lapsen seksuaaliseen hyväksikäyttöön tai sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan kuvan levittämiseen tähtäävistä teoista rangaistaan. Tunnuksmerkistö täyttyy, kun tekijä ehdottaa tapaamista tai muuta kanssakäymistä lapsen kanssa siten, että ehdotuksen sisällöstä tai olosuhteista muuten ilmenee tekijän tarkoituksena olevan edellä mainittujen rikosten tekeminen.

Lähde: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kiusaamisen-vastainen-tyo>

3 Kiusaamisen ennaltaehkäisy

3.1 Luokka- ja välituntityöskentely

Länsiharjun koulussa keskitytään kiusaamisen ennaltaehkäisyyn varhaisella puuttumisella. Erityisen tärkeässä roolissa on hyvä oppilastuntemus, aikuisten ohjaus ja näkyminen vapaissa tilanteissa sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu.

Kiusaamisen vastaista toimintaa tukevat myös luokkien ja ryhmien välinen yhteistoiminta, jolloin päästään hyvin harjoittelemaan erilaisuuden hyväksymistä toimittaessa eri ikäisten, eri sukupuolta olevien sekä eri kulttuuritaustoista tulevien lasten kesken. Myöskin lasten väliset taitoerot tasoittuvat ikäluokkia sekoitettaessa.

Kiusaamisen ennaltaehkäisevää toimintaa ovat Kiva Koulu – ohjelman oppitunnit. Oppitunnit ovat ohjelman yleisten toimenpiteiden keskeisin osa. Alakoululaisille on kaksi 10 kaksoistunnin mittaista kokonaisuutta (yksi ensimmäisen, toinen neljännen luokan oppilaille). Oppituntien tavoitteena on sosio-emotionaalisten taitojen kartuttamisen lisäksi edistää kaikkien oppilaiden tietoisuutta ryhmän merkityksestä kiusaamisessa ja sen lopettamisessa. Tunneilla pyritään herättämään empatiaa kiusattuja kohtaan sekä tarjoamaan turvallisia keinoja tukea ja auttaa niitä, joita kohdellaan huonosti.

Tärkeitä asioita koulussamme ovat terveen itsetunnon kasvattaminen ja toisen kunnioittamisen lisääminen. Pyrimme järjestämään toimintaa ja retkiä oman luokan ja koulun ulkopuolella. Nämä elämykset mahdollistavat aikuisten ja lasten välisen keskustelun vapaammissa tilanteissa, uusien tilanteiden harjoittelun ja maailmankuvan laajentumisen. Tietoisesti pyritään nostamaan hyvää esiin.

Länsiharjun koulussa kaikilla aikuisilla on ”tuntosarvet” tarkkoina eri tilanteissa. He ovat valmiina puuttumaan havaitsemiinsa tilanteisiin, jotka voivat johtaa kiusaamiseen. Välituntitilanteissa aikuisilla valvojilla on yllään huomioliivit, jotta lapset erottavat jo kaukaa valvovat aikuiset, joilta voi hakea apua ongelmatilanteissa.

Kiusaamisen ehkäiseminen on yksi tärkeimmistä teemoista luokkien sääntöjä määriteltäessä. Myös koulun järjestyssäännöt korostavat turvallisuutta koulussa: ”Jokaisella kouluyhteisön jäsenenä on oikeus fyysiseen ja psyykkiseen turvallisuuden tunteeseen. Kaikenlainen toisen kiusaaminen ja häirintä on kielletty. Kaikille on annettava työrauha.” Kiusaamisen vastaisesta toiminnasta keskustellaan luokissa toistuvasti.

3.2 Opiskeluhoolto

Kouluyhteisön arjessa opetus ja opiskeluhoolto kulkevat käsi kädessä. Opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän fyysisen ja psyykkisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä, ylläpitämistä ja niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä. Opiskeluhooltotyötä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus ja hänen hyvinvointinsa edistäminen.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki korostaa yhteisöllisen ja ennalta ehkäisevän työn merkitystä koko yhteisöä tukevana toimintana ja ensisijaisena opiskeluhoollon toteuttamismuotona. Kouluyhteisön ja oppilaiden hyvinvoinnin edistäminen sekä yhteistyö kotien kanssa on koulun henkilöstön ja opiskeluhooltopalveluista

vastaavien yhteinen ja lakisääteinen tehtävä. Hyvinvoinnin edistäminen osana kaikkien koulun aikuisten tehtävää tarkoittaa myös sitoutumista kiusaamisen vastaiseen työhön.

Opiskeluhuoltoa ohjaa koulu- tai oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma, jossa määritellään

1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhuoltopalvelut
2. Yhteisöllinen opiskeluhuolto ja sen toimintatavat
 - A. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
 - B. Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa
3. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen
4. Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa
5. Opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen.

Lähde: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kiusaamisen-vastainen-tyo>

Länsiharjun koulun opiskeluhuoltotyöryhmän muodostavat rehtori, erityisopettaja, koulukuraattori, koulupsykologi, terveydenhoitaja ja koulunuorisotyöntekijä. Yhteisöllinen oppilashuoltotyöryhmä kokoontuu kaksi kertaa kuukaudessa. Lisäksi järjestetään yksilöllisiä oppilashuoltoneuvotteluita, joissa lisäksi on paikalla muita lapsen avun kannalta oleellisia henkilöitä sekä huoltaja, oppilas ja luokanopettaja.

3.3 Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyö on nuorisotyön muoto, jossa nuorisotyöntekijä on kiinteä osa koulun viikoittaista arkea. Nuorisotyöntekijä on osana koulun henkilökuntaa ja hänen vastuullaan on tehtäviä koululla. Hänen työtehtäviinsä kuuluu muun muassa yhteisöllisyyteen kasvattaminen, kiusaamisen ehkäiseminen ja kouluviihtyvyyden parantaminen sekä niihin liittyvät työmenetelmät

3.3.1 Oppitunnit

Koulunuorisotyö järjestää koululla erilaisia ennalta sovittuja teematunteja. Tunnit voivat olla tarkoitettu pienryhmille, kokonaisille luokille tai tarvittaessa luokkia sekoittaen. Tunneilla käsitellään kaveritaitoja, tunnetaitoja, yhteistyötaitoja sekä ryhmäytetään luokkia. Koulunuorisotyön vastuulla on erityisesti neljänsien luokkien ryhmäytyminen nuorisotilakäynnin yhteydessä. Tunnit ovat usein toiminnallisia, jonka kautta ryhmät pääsevät syventämään ryhmäytätaitojaan ja tunnit jäävät myös hyvin mieleen.

3.3.2 Koulunuorisotyöntekijän välituntityöskentely

Koulun oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi koulunuorisotyöntekijä järjestää kerran viikossa välituntitoimintaa 4.-6. luokkalaisille. Koulunuorisotyön pitämät välitunnit ovat pääsääntöisesti sisällä. Ne saattavat sisältää erilaisia tempauksia (mm. ystävänpäivävälitunnit). 5. ja 6. luokkalaisille on kerran viikossa salissa liikuntavälitunti, jota pitää harrastustoiminnanohjaaja.

3.3.3 Yksilötyö

Koulunuorisotyöntekijä järjestää yksilötapaamisia, joissa käsitellään tiettyä ennalta sovittua teemaa. Teemat nousevat lapsen ja nuoren tarpeista. Usein tapaamisiin liittyvät kaveritaidot, kavereiden hankkiminen ja muut sosiaaliset tilanteet.

3.4 Mitä sinulle kuuluu? -kyselyt

Mitä sinulle kuuluu? -kysely on koulun ja kyseisen luokan **yhteisöllistä oppilashuoltoa**. Kysely pidetään ennen syyslomaa viikolla 42. Tämän jälkeen tuloksia käsitellään opiskeluhoollon toimesta skidialogin avulla jokaisessa luokassa marras- joulukuun aikana. Skidialogissa pyritään löytämään luokan oppilaiden ehdottamat kehityskohteet. Mitä sinulle kuuluu? -kyselyiden tulokset käydään läpi myös opiskeluhoollon siten, että luokanopettajat luokka-asteittain osallistuvat tulosten läpikäyntiin.

3.5 Kiva-kysely

Kiva-koulu ohjelmaan sisältyvä, vuosittain maaliskuussa toteuttava kysely toteutetaan kaikille koulun oppilaille. Tulokset käsitellään opiskeluhooltoryhmässä ja henkilökunnan kokouksissa. Näiden pohjalta päivitetään kiusaamisen vastaista suunnitelmaa.

3.6 Järjestyssäännöt

Länsiharjun koulun järjestyssäännöt päivitetään vuosittain elokuussa henkilökunnan ja oppilaskunnan toimesta. Järjestyssäännöt julkaistaan myös lukuvuosisuunnitelman yhteydessä Wilma-sovelluksessa. Länsiharjun koulun järjestyssäännöt ovat liitteenä.

3.7 Kodin ja koulun yhteistyö

Länsiharjun koulussa kodin ja koulun välinen yhteistyö on runsasta. Yhteistyön muotoja ovat koulun säännölliset tiedotteet kerran kuukaudessa, opettajien viestit ja mahdolliset viikkokirjeet wilma-sovelluksella, vanhempainillat, oppimiskeskustelut, vanhempainvartit, puhelut huoltajien kanssa ja vanhempainyhdistystoiminta.

Länsiharjun koulun vanhempainyhdistykseen kaikkien koulumme oppilaiden huoltajilla on mahdollisuus liittyä. Vanhempainyhdistyksellä on hallitus, joka kokoontuu noin kerran kuukaudessa. Vanhempainyhdistyksen kokoukset ovat avoimia kaikille vanhemmille. Kokouksiin voi myös osallistua etänä. Lisäksi vanhempainyhdistyksessä päätetyistä asioista luokan edustaja tiedottaa muita huoltajia. Vanhempainyhdistyksen toiminta tukee kiusaamisen vastaista työtä Länsiharjun koulussa.

3.8 Kiusaamisen vastaisen työn vuosikello

Länsiharjun koulun kiusaamisen vastainen työ on kuvattu seuraavassa vuosikellossa. Vuosikello on suuntaa antava ja se päivitetään vuosittain.

4 Toimenpiteet kiusaamistilanteissa

Länsiharjun koulussa kiusaamisen vastaisen työn painopiste on kiusaamisen ehkäisyssä ja varhaisessa puuttumisessa. Siitä huolimatta eteen tulee tilanteita, joissa tarvitaan aikuisen toimenpiteitä. Ensisijaisen tärkeää on, että jokaiseen havaittuun tilanteeseen puututaan aikuisen toimesta. Tässä tapauksessa aikuinen voi olla opettaja, koulunkäynninohjaaja, nuorisotyöntekijä tai muu koulun aikuinen. Aikuisen tietoon tullut epäasiallinen käytös tai kiusaamistilanne saatetaan myös lasta opettavan luokanopettajan tietoon.

4.1 Taso 1

Tasolla 1 tarkoitetaan toisen oppilaan **yksittäistä** nimittelyä, tönimistä tai oppilaan ulkopuolelle jättämistä. Tällaisessa tilanteessa aikuinen ottaa lapsen keskusteluun välittömästi tilanteen havaittuaan, kyselee lapselta tapahtuneesta ja kuuntelee hänen kertomuksensa asiasta. Tämän jälkeen kuullaan myös kiusatuksi tullutta. Mahdollisesti nämä keskustelut voidaan tehdä myös toisessa järjestyksessä.

Opettaja voi myös viedä lievät ja yksittäiset tilanteet 1.-3. luokkalaisten osalta koulumme vertaissovittelijaoppilaiden (VERSO) selvittelyyn. VERSOssa koulutetut sovittelijat ratkaisevat haasteellisia tilanteita sovittun ohjeen mukaisesti. Sovitteluja pidetään kolmansille luokille välitunneilla tiistaisin ja torstaisin. Sovittelupäivänä sovittelijat voivat pyytää apuun Verso-opettajan, jos sovittelu ei etene tai tilanne osoittautuu liian hankalaksi. Pikkukoulun puolella Verso-oppilaat hoitavat 1.-2.- luokkien sovitteluja välituntien aikana. Vertaissovittelussa on tärkeää, että sinne tuotavat tilanteet ovat ns. lapsenkokoisia. Varsinainen kiusaaminen, väkivalta, tai muu vakavampi toiminta ei kuulu Verson piiriin.

Verso

- Sovitteluun ja ratkaisukeskeisyyteen perustuva menetelmä riitojen ratkaisuun.
- Selvittelyssä ovat mukana osapuolet sekä kaksi Verso-koulutettua oppilasta.
- Sovituista asioista kirjoitetaan sovittelusopimus, jonka kaikki läsnäolevat allekirjoittavat.
- Sovitaan seurantatapaaminen.
- Versosta ei mene tietoa koteihin, koska se on hyvin matalan kynnyksen sovittelua.

Mikäli tilanne on tason 1 kaltainen yksittäinen tapahtuma, kuulemisten jälkeen ohjataan sopimaan asiasta ja hoidetaan tarvittavat anteeksipyytämiset. Tilannetta jäädään seuraamaan ja tapahtuneesta tiedotetaan lapsen omalle luokanopettajalle. Luokanopettaja harkitsee, tarvitseeko tilanteesta ilmoittaa huoltajille. Jos ilmoitukseen päädytään, sen tekee asiaa selviteltyt ja läsnäollut opettaja Wilman kautta liittäen luokanopettajan mukaan viestiketjuun.

4.2 Taso 2

Tasolla 2 toisen oppilaan kiusaaminen, nimittely, töniminen tai ulkopuolelle jättäminen tai muu vastaava kielletty toiminta on ollut **toistuvaa**. Tekijöitä on yhdestä kolmeen. Tähän on puututtu jo esim. välitunnilla aiemmin. Toisaalta taso 2 voi tulla kyseeseen, kun yksittäinen teko on riittävän vakava (toisen oppilaan satuttaminen tai todella törkeä nimittely ym.). Asian selvittelyn hoitaa luokanopettaja, joka kirjaa kiusaamisen Wilman muistioon (Muistio – Kiusaamis-, häirintä- ja väkivaltatilanteiden selvittelylomake, salassapidettävä). Kun luokanopettaja on selvittänyt asiaa kaksi kertaa ja tehnyt kirjaukset wilmaan, opettaja vie tarvittaessa asian seuraavaksi eteenpäin Resto-sovitteluun. Jos tilanne on tulehtunut, eivätkä osapuolet tule toimeen sovittelussa keskenään, asian käsittelee Kiva-tiimi.

Kun KiVa- tai Restotiimille tuodaan tilanne käsiteltäväksi, lähetetään vastuuopettajalle wilmaviesti, jossa esitellään tilanne lyhyesti ja kerrotaan mitä tilanteen ratkaisemiseksi on jo tehty. Tämän pohjalta tiimit osaavat lähteä etenemään tilanteeseen liittyviä oppilaita kuullen. (Restovastaava Arttu Koskinen, Kiva-tiimi Kaisu Airas)

Resto

- Sovitteluun ja ratkaisukeskeisyyteen perustuva menetelmä riitojen ratkaisuun.
- Keskustelussa ovat mukana konfliktin osapuolet sekä kaksi aikuista.
- RESTO-opettajat ovat koulutettuja restoratiivisen sovittelun ammattilaisia, joita koululla on vähintään kaksi.
- Sovituista asioista täytetään sopimus, jonka kaikki läsnäolevat allekirjoittavat.
- Osapuolten niin halutessa, voidaan Wilmaan merkitä tieto sovittelusta. Yleensä se on positiivinen merkintä.
- Tilannetta seurataan ja tehdään tilanteen tarkistus viikon ja siitä kahden viikon kuluttua. Tarvittaessa aikaa voidaan muuttaa.
- Luokanopettaja pidetään ajantasalla.

KiVa

- Kiusaamisen vastainen ohjelma, johon kuuluu oppituntien pitäminen kiusaamiseen liittyvistä teemoista luokilla 1, 4 ja 7
- Selvittelyssä on mukana kaksi aikuista.
- Kiusattu ja nimetyt kiusaajat jututetaan erikseen.
- Keskustelusta ja sovituista asioista menee tieto osapuolten koteihin sekä luokanohjaajalle tiedoksi.
- Voi päättyä Restoon, mikäli osapuolet sitä toivovat.
- Tilannetta seurataan ja tehdään tsekkaukset viikon ja siitä kahden viikon kuluttua. Tarvittaessa aikaa voidaan muuttaa.

Mikäli asia ei edelleenkään ole kunnossa jommankumman osapuolen mielestä, otetaan yhteys moniammatilliseen oppilashuoltoryhmään, molemmille osapuolille erikseen. Paikalle kutsutaan tarvittaessa rehtori, koulunuorisotyöntekijä, koulukuraattori, koulupsykologi, terveydenhoitaja, erityisopettaja ja paikalla on aina lapsi, huoltaja ja luokanopettaja. Moniammatillisen työryhmän tavoitteena on tehdä yksilöllinen suunnitelma oppilaan hyvinvoinnin tukemiseksi. Tapaamisesta ja sovitusta toimenpiteistä laaditaan Wilmaan muistio (oppilashuoltokertomus).

4.3 Taso 3

Tason 3 tunnusmerkistön täyttävä kiusaaminen on sitä, jos kiusaaminen jatkuu moniammatillisen työn jälkeen (taso2) tai on riittävän törkeää, mutta ei kuitenkaan täytä rikoksen tunnusmerkkejä. Mikäli koulu tai huoltaja epäilee asiassa rikoksen mahdollisuutta, konsultoidaan poliisin ankkuri -tiimiä. Tason 3 toiminnaksi lukeutuu myös se, että kiusaajia on iso joukko ja uhri on valikoitu. Vaikka puhutaan koulukiusaamisesta, tulee myös huomioida se, että jos kiusaaminen jatkuu koulun ulkopuolella esimerkiksi sosiaalisessa mediassa toimista huolimatta, on kyse tason 3 kiusaamisesta.

Näissä tapauksissa ryhdytään välittömiin toimiin, joita ovat kiusatun turvaaminen ja kiusaajan eristäminen koulupäivän aikana. Oppilashuoltotyö käynnistyy kiireellisenä mahdollisimman pikaisesti. Lapsia kuullaan erikseen ja huoltajille ilmoitetaan kiusaamisesta. Heidät kutsutaan erillisiin oppilashuoltopalaverihin. Palavereissa laaditaan suunnitelma kiusaamisen ratkaisemiseksi ja siitä laaditaan muistio Wilmaan (oppilashuoltokertomus). Tarvittaessa otetaan käyttöön myös kurinpidolliset toimet. Sovittelun käyttöä tulee harkita vakavasti. Sovittelussa on ammattilainen puolueeton sovittelija. Päijät-Hämeessä sovittelusta vastaa Hämeen sovittelutoimisto.

Hämeen sovittelutoimisto

Päijät-Hämeen toimipiste

Lounaankatu 3

15150 Lahti

Johtava sovitteluohjaaja p. 040 674 0607

Sovittelunohjaajat p. 050 398 7763 tai 050 398 7765

4.4 Rikoksen tunnusmerkit täyttävä toiminta

Lasten koulussa tapahtuva toiminta voi joskus ylittää rikoksen rajan. Tamperelaisen asianajan ja psykologin Elina Lahtisen mukaan kiusaaminen voi olla rikos, jos se kuuluu johonkin seuraavista:

- **Kotirauhan rikkominen tai törkeä kotirauhan rikkominen.** Kiusaaja häiritsee kiusattua kotirauhan suojaamassa paikassa, kuten kiusatun kotona tai kotipihalla.
- **Viestintärauhan rikkominen.** Kiusaaja häiritsee kiusattua lähettämällä hänelle toistuvasti viestejä tai soittamalla kiusatulle.
- **Salakuuntelu tai salakatselu.** Kiusaaja kuuntelee tai katselee teknisellä laitteella kiusattua ilman tämän lupaa.

- ***Yksityiselämää loukkaavan tiedon levittäminen tai törkeä yksityiselämää loukkaavan tiedon levittäminen.*** Kiusaaja toimittaa lukuisten ihmisten saataville tietoja kiusatun yksityiselämästä. Teolla aiheutetaan kiusatulle vahinkoa tai kiusattuun kohdistuvaa halveksuntaa.
- ***Kunnianloukkaus tai törkeä kunnianloukkaus.*** Kiusaaja esittää kiusatusta tiedon, joka ei ole totta ja joka aiheuttaa kiusatulle vahinkoa tai kiusattuun kohdistuvaa halveksuntaa. Myös toisen halventaminen esimerkiksi nimittämällä tai haukkumalla on kunnianloukkaus.
- ***Vapaudenriisto tai törkeä vapaudenriisto.*** Kiusaaja estää kiusattua liikkumasta tai eristää tämän ympäristöstä. Vapaudenriistosta on kyse silloin, jos kiusaaja lukitsee kiusatun huoneeseen tai sitoo tämän tai kuljettaa kiusatun jonnekin vastoin kiusatun tahtoa. Vapaudenriistoa on myös yhteydenpidon estäminen.
- ***Laiton uhkaus.*** Kiusaaja uhkaa kiusattua väkivallalla tai tappamisella.
- ***Vainoaminen.*** Kiusaaja uhkaa, seuraa, tarkkailee, ottaa yhteyttä tai muulla tavalla vainoaa kiusattua niin, että kiusattu kokee pelkoa ja ahdistusta.
- ***Pakottaminen.*** Kiusaaja pakottaa kiusatun väkivallan tai uhkauksen avulla sietämään, tekemään tai jättämään tekemättä jotakin.
- ***Lievä pahoinpitely, pahoinpitely tai törkeä pahoinpitely.*** Kiusaaja tekee kiusatulle väkivaltaa tai vahingoittaa hänen terveyttään, aiheuttaa kiusatulle kipua tai saattaa kiusatun tiedottomaan tilaan päihteillä.
- ***Vammantuottamus tai törkeä vammantuottamus.*** Kiusaaja aiheuttaa kiusatulle vaikean vamman tai sairauden.
- ***Tappeluun osallistuminen.*** Kiusaaja osallistuu usean henkilön tappeluun, jonka seurauksena kiusatulle aiheutuu vaikea ruumiinvamma tai sairaus.
- ***Vaaran aiheuttaminen tai heitteillepano.*** Kiusaaja aiheuttaa kiusatulle vakavan hengen tai terveyden vaaran.
- ***Syrjintä.*** Kiusaaja kohtelee kiusattua syrjivästi tämän rodun, alkuperän, kielen, sukupuolen, iän, perhesuhteiden, sukupuolisen suuntautumisen, perimän, vammaisuuden tai terveydentilan taikka uskonnon, yhteiskunnallisen mielipiteen, poliittisen tai ammatillisen toiminnan vuoksi.
- ***Lievä vahingonteko, vahingonteko tai törkeä vahingonteko.*** Kiusaaja hävittää tai vahingoittaa kiusatun omaisuutta.

Lähde: <https://www.riku.fi/rikosuhripaivystys/riku-lehti/riku-lehti-3-2019/juristi-vastaa-milloin-kiusaaminen-on-rikos/2.12.2021>

Kun kiusaajan toiminta ylittää rikoksen tunnusmerkistön, koulu tekee tapauksesta rikosilmoituksen, lastensuojeluilmoituksen ja ilmoitukset huoltajille. Tämän jälkeen tutkintavastuu siirtyy poliisille. Koulun on kuitenkin huolehdittava lasten psyykkisestä tuesta ja oppilashuolto ottaa kriisisuunnitelman mukaisesti kontaktia sekä kiusaajaan/kiusaajiin ja kiusattuun. Työnjaosta sovitaan oppilashuollon kriisipalaverissa viimeistään tapahtumasta seuraavana arkipäivänä. Tapaamiset pyritään järjestämään välittömästi. Mikäli rikoksella on useita silminnäkijöitä, myös heille tarjotaan ryhmämuotoista tukea.

Kaikki kiusaaminen ei kuitenkaan ole aina niin selvää, että täyttyykö rikoksen tunnusmerkistö. Tällöin rehtori ottaa yhteyttä poliisin ankkuritiimiin ja konsultoi asiassa heitä. Jatko toimitaan poliisin ankkuritiimin antamien ohjeiden mukaan.

Poliisi, koulu tai rikoksen osapuolet voi ohjata asian käsittelyn myös sovitteluun. Sovittelussa voidaan käsitellä rikoksen uhrille aiheutuneita henkisiä tai aineellisia haittoja ja sopia niiden hyvittämisestä puolueettoman sovittelijan välityksellä. Sovittelu on aina vapaaehtoista ja kummallakin osapuolella on oikeus peruuttaa suostumuksensa milloin tahansa. Päijät-Hämeessä sovittelusta vastaa Hämeen sovittelutoimisto.

Hämeen sovittelutoimisto
Päijät-Hämeen toimipiste
Lounaankatu 3
15150 Lahti
Johtava sovitteluohjaaja p. 040 674 0607
Sovittelunohjaajat p. 050 398 7763 tai 050 398 7765

Sovittelussa rikoksen osapuolet kohtaavat ja mahdollinen saavutettu sovinto voi joidenkin lievempien rikosten osalta johtaa syyttämättäjättämispäätökseen. Tällöin asian käsittely päättyy, eikä oikeudenkäyntiä tule lainkaan. Sovittelu saattaa myös johtaa tuomitsematta jättämiseen tai lievempään rangaistukseen. Mikäli sovintoon ei päästä, syyttäjä voi nostaa syytteen ja siten viedä asian käsittelyn normaalisti oikeudenkäyntiin. Syyttäjä voi syyttää rikoksesta epäiltyä, vaikka sovinto olisi saavutettukin. Myös sovittelussa voidaan sopia vahingonkorvauksista.

Lähde: <https://www.riku.fi/erilaisia-rikoksia/usein-kysyttya/mika-on-sovittelu/>

4.5 Kurinpitotoimet

Kiusaamistilanteiden yhteydessä voidaan joutua käyttämään kurinpitotoimia, mikäli muut ratkaisut eivät auta. Ensisijainen toimenpide on kuitenkin kasvatuskeskustelu, joka ei varsinaisesti ole kurinpitotoimi. Seuraavassa on esitelty kurinpitotoimet. Kurinpitotoimet voidaan käynnistää tai jatkaa, vaikka oppilasta vastaan on vireillä syyte yleisessä tuomioistuimessa samasta asiasta. PoL36c§

4.5.1 Kasvatuskeskustelu

Perusopetuslaki 35a§ määrittelee, että sellainen oppilas, joka kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan määrätä kasvatuskeskusteluun. Tämä tulee olla **ensisijainen toimenpide** ja sen kesto voi enimmillään olla kaksi tuntia. Kasvatuskeskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko yhdessä oppilaan kanssa ja tarvittaessa selvitetään käyttäytymisen syyt ja seuraukset. Lisäksi pohditaan keinoja käyttäytymisen ja hyvinvoinnin parantamiseen.

Kasvatuskeskustelun määrää opettaja tai rehtori. Keskustelu kirjataan wilma-lomakkeelle. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai sen osaan, mikäli se nähdään tarpeelliseksi teon vakavuus tai lapsen ikä huomioiden. Mikäli koetaan, että huoltajan läsnäolo ei ole tarpeellinen, häntä tulee kuitenkin tiedottaa kasvatuskeskustelusta (wilma-viestillä tai puhelussa). PoL 35§

4.5.2 Jälki-istunto

Kurinpitotoimenpiteenä voidaan oppilaalle määrätä jälki-istunto enintään kahdeksi tunniksi. Kurinpitotoimeen johtava teko on yksilöitävä. Ennen jälki-istunnon määräämistä tulee kuulla oppilasta ja hankittava tarpeellinen selvitys. Lisäksi ennen kurinpitotoimen täytäntöönpanoa oppilaan huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Jälki-istunnon voi määrätä opettaja tai rehtori. Jälki-istunto tulee kirjata. Jälki-istuntoon määrätylle on järjestettävä mahdollisuus opiskeluhuollon palveluihin. PoL 36§

4.5.3 Kirjallinen varoitus

Kurinpitoimenpiteenä voidaan oppilaalle antaa kirjallinen varoitus. Kurinpitoimeen johtava teko on yksilöitävä. Ennen kirjallisen varoituksen antamista tulee kuulla oppilasta ja hankittava tarpeellinen selvitys. Lisäksi ennen kurinpitoimen täytäntöönpanoa oppilaan huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Kirjallisen varoituksen antaa rehtori päätöksellään. Varoituksen saaneelle oppilaalle tulee järjestää tarvittavat opiskeluhuollon palvelut. PoL 36§

4.5.4 Määräaikainen erottaminen

Kurinpitoimenpiteenä voidaan oppilas erottaa määräajaksi, enintään kolmeksi kuukaudeksi. Päätöksen määräaikaisesta erottamisesta tekee hyvinvointilautakunta. Kurinpitoimeen johtava teko on yksilöitävä. Ennen määräaikaista erottamista tulee kuulla oppilasta ja hankittava tarpeellinen selvitys. Lisäksi ennen kurinpitoimen täytäntöönpanoa oppilaan huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Määräaikainen erottaminen vaatii lainvoimaisuuden ennen toimeenpanoa. Tämä voidaan kuitenkin poikkeustilanteissa turvallisuuden vakavasti kärsiessä panna täytäntöön ennen lainvoimaisuutta.

Määräajaksi erotetulle oppilaalle tulee järjestää opetus. Hänelle laaditaan henkilökohtainen suunnitelma opetuksen toteuttamisesta ja oppimisen seuraamiseksi. Suunnitelmaan merkitään myös oppimisen etenemisestä vastaava opettaja. Lisäksi on huolehdittava riittävä opiskeluhuollollinen tuki. Oppilaalle nimetään vastuuhenkilö opiskeluhuollosta. PoL 36§

4.5.5 Opetuksen evääminen

Mikäli oppilas toimillaan aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille koulussa, voidaan oppilaan opetus evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi. Asiasta ilmoitetaan huoltajalle ja tarvittaessa tehtävä ilmoitus lastensuojeluun. Päätös opetuksen eväämisestä tulee kirjata. Samoin asia viedään opiskeluhuollon käsittelyyn ja pohditaan jatkotoimenpiteet ja tuki oppilaalle. PoL 36§

Liitteet

Liite 1. Länsiharjun koulun järjestyssäännöt

Järjestyssäännöt – Länsiharjun koulu

Järjestyssäännöt on laadittu yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaskunnan ja vanhempainyhdistyksen kanssa. Järjestyssäännöt päivitetään lukuvuosittain ensimmäisessä henkilökunnan kokouksessa.

Jokaisella kouluyhteisön jäsenellä ja koulualueella liikkuvalla on velvollisuus noudattaa Suomen lakia, koulun järjestyssääntöjä sekä muita koulun suunnitelmia.

1 Länsiharjun peruskoulun (vuosiluokat 1.–6.) järjestyssäännöt

Nämä järjestyssäännöt ovat voimassa koulupäivän aikana ja koulualueella. Koulualue käsittää pikkukoulun, ison koulun, kasvituvan ja liikuntahallin piha-alueineen.

Lisäksi säännöt ovat voimassa myös edellä määritellyn koulualueen ulkopuolella tapahtuvassa koulutoiminnassa ja sinne siirryttäessä, opintorekillä, teemapäivinä, luokkarekillä, leirikoulussa ja vastaavissa tilanteissa.

2 Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen

Järjestyssääntöjen tarkoituksena on perusopetuslain 29 §:n mukaisesti edistää koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Jokaisella kouluyhteisön jäsenellä ja koulualueella liikkuvalla on velvollisuus noudattaa Suomen lakia ja koulun järjestyssääntöjä

Länsiharjun peruskoululla on myös pelastautumissuunnitelma, kriisisuunnitelma, kiusaamisen vastainen suunnitelma ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, joissa käsitellään osittain samoja kysymyksiä kuin järjestyssäännöissäänkin.

3 Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet

3.1. Oppilaiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä muut oikeudet

Oppilaalla on oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Hänellä on myös oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan.

Länsiharjun peruskoulussa oppilaat ovat tasavertaisessa asemassa. Oppilaiden tasavertaista asemaa sekä kielellisten, kulttuuristen ja uskonnollisten vähemmistöjen oikeuksien toteutumista edistetään. Koulussamme edistetään kulttuurisesti moninaisen ilmapiirin luomista ja kulttuurien välistä ymmärrystä.

Oppilaalla on oikeus saada opetusta kaikkina koulun työpäivinä turvallisessa oppimisympäristössä.

3.2. Oppilaan velvollisuudet

Oppilaan tulee suorittaa oppivelvollisuus ja hänellä on velvollisuus osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty lupaa poissaoloon.

Poissaolosta tehdään selvitys luokanopettajalle viipymättä, mielellään jo poissaolopäivän aamuna. Jos poissaoloon on muu syy kuin sairaus, lupa on annettava etukäteen luokanopettajalta (1–5 pv) tai rehtorilta (yli 5 päivän poissaolot) ja läksyistä on huolehdittava poissaolon aikana.

Oppilaan tulee suorittaa koulutehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti.

4 Turvallisuus, viihtyisyys ja opiskelun esteetön sujuminen

4.1. Hyvä käytös

Länsiharjun peruskoulussa arvostetaan ystävällistä ja toiset huomioon ottavaa, tilanteeseen sopivaa käytöstä ja työ- ja opiskelurauhan edistämistä.

Tervehtiminen, anteeksipyyttäminen, kiittäminen ja asiallinen kielenkäyttö kuuluvat hyvään käytökseen kaikissa tilanteissa.

Kouluun ja oppitunneille tullaan ajoissa.

Ruokalassa noudatetaan hyviä ruokailutapoja ja sovittuja sääntöjä.

Kouluun pukeudutaan asianmukaisesti ja säähän ja eri tilanteisiin sopivalla tavalla. Pukeutumisessa noudatetaan hyviä tapoja, ja pukeutumisella ei saa loukata muita kouluyhteisön jäseniä. Päähineet eivät ole sallittuja ruokalassa ja luokkatiloissa.

Koulupäivän aikana toisia ihmisiä ei saa valokuvata, videoida tai äänittää ilman kaikkien läsnäolijoiden suostumusta. Toisesta henkilöstä otettua valokuvaa, videota tai äänitettä ei saa julkaista ilman tämän lupaa internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa.

Koulutyössä kunnioitetaan tekijänoikeuksia: oppilastöihin merkitään aina selvästi, mistä lähteestä työssä käytetyt materiaalit, kuten teksti, kuvat ja videot ovat peräisin.

4.2. Oleskelu ja liikkuminen

Oppilaat viettävät välituntinsa heille osoitetulla välituntialueella. Koulualueelta poistuminen ei ole sallittua koulupäivän aikana ilman opetukseen liittyvää tai muuta perusteltua syytä.

Asiaton oleskelu wc:ssä on kiellettyä. Portaissa ei saa turhaan oleskella, koska se haittaa esteetöntä kulkua ja vaikeuttaa poistumista mahdollisissa hätätilanteissa.

Pyöräily, skeittailu ja lumipallojen yms. heittäily koulualueella on kiellettyä. Parkkipaikkojen ja työmaa-alueen läheisyydessä oleskelu on välitunnilla kielletty. Huoltajien kyydissä tuleva oppilas jätetään koulualueen ulkopuolelle.

Koulumatkat kuljetaan liikennesääntöjä ja hyviä tapoja noudattaen. Koulun piha-alueella ei pyöräillä, vaan polkupyörät talutetaan pyörätelineeseen. Sukset ja muut urheiluvälineet säilytetään koulupäivän aikana niille varatuissa paikoissa. Koulupäivän jälkeen urheiluvälineet viedään kotiin. Koulu ei korvaa koululle jätettyjä ja kadonneita varusteita. Polkupyöräilijän on ajon aikana käytettävä asianmukaista suojakypärää. Koulun pyöräretkillä pyöräilykypärän käyttö on pakollista.

4.3. Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen

Koulun tiloja ja kalustoa on kohdeltava kunnioittavasti. Näihin luetaan oppimateriaalit, koulurakennus ja koulun kalusteet. Omista tavaroista on huolehdittava ja toisten koulussa työskentelevien omaisuutta on kunnioitettava.

Koulun tilat ja ulkoalueet pidetään siistinä ja omat jäljet siivotaan.

Mikäli oppilas saa toimillaan aikaan epäjärjestyä tai likaantumista, on hän velvollinen korvaamaan koulun tai toisen ihmisen omaisuuden puhdistamisen tai korjaamisen.

4.4. Turvallisuus

Jokaisella kouluyhteisön jäsenellä on oikeus fyysiseen ja psyykkiseen turvallisuuden tunteeseen. Kaikenlainen toisen kiusaaminen ja häirintä on kielletty. Kaikille on annettava työrauha.

Jos oppilas huomaa jonkin turvallisuutta uhkaavan asian, tilanteen tai laitevian, on hän velvollinen ilmoittamaan siitä jollekin henkilökuntaan kuulualle.

Koulun tiloissa liikutaan rauhallisesti kävellen, lattiat ja portaat pidetään kululle esteettöminä. Koulussa on tallentava kameravalvonta.

4.5. Tietokoneen, matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö

Tietokoneita käytetään oppitunneilla opiskeluun opettajan ohjeiden mukaisesti.

Lahden peruskoulujen alakoulujen yhteiset toimintaohjeet puhelimen ja mobiililaitteiden käytöstä järjestyssääntöihin

- Koulupäivän aikana ei tarvita puhelimia.
- Alakoulussa puhelin pidetään repussa poissa näkyvistä häiriöttömässä tilassa koko koulupäivän ajan. (Oppitunnit, välitunnit, siirtymät, ruokailu.)
- Kellopuhelimet pidetään koulutilassa, oppilaiden urheilu- ja älykellot häiriöttömässä tilassa.
- Oppilaan tuodessa henkilökohtaisen mobiililaitteen kouluun on mobiililaitte oppilaan omalla vastuulla.

Puhelinta tai muuta mobiililaitetta ei saa käyttää koulupäivän aikana. Puhelinta voi käyttää rehtorin tai opettajan luvalla ja henkilökohtaisen terveydenhoidon apuvälineenä.

4.6. Päähteet ja vaaralliset esineet

Kouluun ei saa tuoda tai koulupäivän aikana pitää hallussa lailla kiellettyjä, vaarallisia tai omaisuuden vahingoittamiseen tarkoitettuja esineitä tai aineita. Tämä kiello koskee muun muassa alkoholia ja huumausaineita, tupakkaa ja muita tupakkatuotteita, kuten sähkötupakkaa ja nuuskaa, tulentekovälineitä, veitsiä, ampuma-aseita, voimakkaita laserosoittimia sekä vastaavia esineitä ja aineita. Opettajilla on oikeus takavarikoida edellä mainitut tavarat niitä havaitessaan.

4.7. Kurinpito

Länsiharjun koulussa ensisijaisena kurinpitotoimenpiteenä käytetään perusopetuslain mukaista kasvatuskeskustelua.

Oppilaalla on aina velvollisuus hoitaa koulutyönsä asiallisesti, ja kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Lisäksi kurinpitokeinoina voidaan käyttää perusopetuslain mukaisesti

1. luokasta, opetustilanteesta tai muusta koulun järjestämästä tilaisuudesta poistamista
2. jälki-istuntoa enintään kahdeksi tunniksi
3. koulupäivän keskeyttämistä
4. kirjallista varoitusta
5. koulusta erottamista enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin nähden sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan.

Koulun rehtoreilla ja opettajilla on oikeus tarkistaa oppilaan tavarat ja ottaa haltuunsa häiritsevät ja vaaralliset tavarat. Lisäksi heillä on velvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta kaikkien osapuolten huoltajille.

5 Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen

Koulun järjestyssääntöehdotuksesta pyydetään kommentit henkilökunnalta, vanhempainyhdistykseltä ja oppilaskunnalta. Sen jälkeen ehdotus hyväksytään sivistyslautakunnassa työsuunnitelman käsittelyn yhteydessä. Järjestyssäännöistä tiedotetaan oppilaita ja huoltajia aina lukuvuoden alkaessa ja ne laitetaan näkyville koulun kotisivuille.

Koulun johtoryhmä seuraa järjestyssääntöjen toimivuutta ja ne tarkistetaan keväisin vuosikellossa määrättyinä ajankohtana johtoryhmän toimesta. Silloin tehdään muutokset tulevaa lukuvuotta ajatellen.